Доклад
На УС на сдружение „ЛРД-Добрич"
гр.Добрич за дейността през 2023г.

I.ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Изпълнението на основните дейности в сдружението се осъществяваше от 946 членове, от които 6 са жени. 222 души от членската маса са на възраст над 65 години. Те спадат към категорията „ветерани" и съгласно Устава на сдружението са освободени от задължителните ловно-стопански мероприятия. Това показва ,че около 24% от членската маса са ветерани. Нужно е да се привличат повече млади ловци в нашия състав, ако искаме да има кой да върши необходимите мероприятия по стопанисването и ползването на дивеча. Всичките членове са обединени в 33 ловно-рибарски дружини. Благодарение на ежегодно организираните курсове за нови ловци вече е преодоляна тенденцията за намаляване на числения състав на сдружението .

Оперативното ръководство между Общите събрания на сдружението се ръководеше от УС в състав от 11 души. През 2023 год. са проведени 4 /четири/заседания на УС, взети са 18 /осемнадесет/ решения и всички са изпълнени.

При сравнително добра организация преминаха отчетните събрания на дружините, през настоящата кампания. В две от дружините по обективни причини се проведоха изборни събрания и бяха избрани нови председатели например – **в ЛРД-на Долина** – Диньо Янчев Господинов, **ЛРД-на Черна** – Йордан Димитров Георгиев. На проведените отчетно-изборги събрания се поставяха широк кръг въпроси и проблеми,най-характерни от тях са:

- Проблемът с хищниците и тяхното непрекъснато увеличение;
- Увеличаващото се бракониерство и закононарушения при лова и проявата на криворазбран либерализъм към нарушителите от страна на някои колективи на дружини;
- Предлаганите от управляващите държавни органи и някой регламенти на Европейската комисия за промени в ловното законодателство, които са в явен ущърб за ловната организация и опазването на дивеча;
- Продължаващата сеч по време на ловния сезон и липса на съгласуваност между различните ползватели на горските територии;
- Нарастват тревогите на ловците от увеличаващото се безконтролно използване на различни растително-защитни препарати от страна на някои арендатори на земеделски площи;
- Все още присъствието на АЧС на територията на нашата страна и тежките последици за популацията на дивата свиня;

През тази година се състоя и 79-та ловна вечеринка на Сдружението след прекъсване от три поредни години заради пандемията на COVID-19 и обявеното извънредно положение в страната. Бе много добре организирана и проведена в ресторант „ЕРКА". Пълен ресторант, чудесна програма, присъствие на над 400 ловци от сдружението и много гости. Тя се превърна и в своеобразна равносметка на ловния сезон. Наградени бяха отличилите се ловци и дружини през сезона. Притежател на утвърдения приз „Ловец на годината" стана ловецът от ловна дружина Долина – **Тонко Георгиев Тоников**. Наградени бяха също и дружини за постигнати резултати при стопанисването и ползването на дивеча: ЛРД Златия, ЛРД Козлодуйци, ЛРД Дончево, ЛРД Долина, ЛРД Бранище, ЛРД Гешаново, ЛРД Ловчанци.

По този повод позволете ми да изкажа специална благодарност към всички председатели на дружинни, щатни работници и сътрудници, допринесли за успешното провеждане на това заключително за ловния сезон мероприятие.

В дружините продължава започнатата инициатива по възстановяването и изграждането на нови ловни домове и заслони с доброволен труд, средства на ловците и Сдружението. Като пример през изтеклата година бяха ремонтирани и възстановени такива в ЛРД – на Овчарово, ЛРД-Славеево ,ЛРД-на Житница.

II.ЛОВНО СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Нашето Сдружение стопанисва 36 ловно-стопански района с обща площ 118970 ха. През изминалата година, данните от пролетната таксация показват следната картина в динамиката на запасите в сравнение с 2022 год., а именно:

ПРОЛЕТНИ ЗАПАСИ НА ДИВЕЧ

	2022г.	2023г.
1.Сърни	522 бр.	533 бр.
2.Диви свине	75 бр.	117 бр.
3.Зайци	4490 бр.	4665 бр.
4.Фазани	3560 бр.	3940 бр.
5.Яребици	3100 бр.	3200 бр.
6.Лисици	280 бр.	240 бр.
7.Чакали	290 бр.	260 бр.

Запасът от сърни, на територията на стопанисваната площ се е стабилизира през последните години и възлиза през 2023 год. на 533 бр. Но въпреки пластичността на вида и добрата и възпроизводителна способност числеността и в повечето ловни райони е под допустимия запас, като средно достига едва 55% от него. Основен проблем на вида е нерегламентирания отстрел по време на групов лов на дива свиня , а също и хищниците.

През последните години при навлизането на АЧС се наблюдаваше силен спад с около 50% на запасите от дива свиня което предизвика безпокойство у ловците за съдбата на този основен обект на лов, но през 2023 г се забелязва нарастване на запаса от 75 на 117 броя. Това буди надежда за стабилизиране на популацията и излизане от депресията на Африканската чума в нашия регион. Обнадеждаващ е също факта ,че през настоящият ловен сезон в нашето сдружение нямаше нито една положителни проби за африканска чума по свинете.

Трябва да отбележим,че въпреки създалите се организационни трудности при събирането на проби от отстреляните животни и изграждането на ями за странични животински отпадъци дружините се справиха много добре и спазването на мерките за биосигурност беше на необходимото ниво.Със своето съвестно отношение и стриктно спазване на разпоредбите на Изпълнителната агенция по горите и Българската агенция за безопастност на храните ловците от нашето сдружение дадоха своя принос за ограничаване разпространението на АЧС върху територията на България.

При дребния дивеч яребици и фазани се забелязва стабилност на запасите спрямо предходните години, като през 2023г.дори бележат увеличение. Всичко това е резултат от грижите и ежегодното изкуствено развъждане и разселване на дивеч от страна на Сдружението. През 2023 година в природата са разселени 2188 птици от, които 1400 бр. фазани и 788 бр. яребици.

Няколко поредни години се наблюдаваше стабилизиране запасите от зайци в площите стопанисвани от сдружението чийто брой , през 2023 год. възлиза едва на 4665 бр., което представлява 3,8% ръст но все още е далеч под допустимия запас от 8230 бр.Причините за намаляване на числеността на заека са комплексни ,като най-важни от тях са:хищниците,бракониерството, промяната и загубата на типичните местообитания поради неправилна селскостопанска политика и земеделие в района, липса на грижи, химизация и др. Освен това възникват сериозни съмнения за използването на нерегламентирана агрохимикали при земеделието в района.

В борбата за увеличаване на популацията от зайци през 2021 година сдружението започна изкуствено разселване на зайци в района като за три поредни години бяха разселени 240 заека в ловните райони на сдружението. През следващата година ще продължим това мероприятие.

Запасите от хищници са все още високи но в следствие на интензивния отстрел са намалели 2023 год. Те продължават да оказват силно вредно влияние основно върху запасите на дребния дивеч. Това води до извода, че регулирането им трябва да продължи с неотслабващи темпове.

При анализа състоянието на популациите от хищници трябва да се има предвид също и големите грешки, които се допускат при определянето на числеността им, главно поради тяхната биология и отсъствието на точна методика за таксиране поради което голяма част от тях остават неотчетени и обикновено запасите се занижават.

Опазването и увеличаването на дивеча е в пряка зависимост от състоянието на хранително-защитната база на ловно-стопанския район. В изпълнение на плана за основните мероприятия съгласно договора за стопанисване на ловните райони и перспективните планове за развитие на дивеча в ловните дружини се изграждат и ремонтират био-технически съоръжения - хранилки, солища, калища,чакала.

През изтеклата 2023 година отново бяха използвани финансовите средства от нововъведената със ЗЛОД „такса стопанисване", като освен заготвените от дружините фуражи за подхранване на дивеча през зимата, със средствата събирани по чл.65а и чл.65б от ППЗЛОД в сдружението бяха закупени и разпределени по дружини както следва:

- 20 тона концентриран фураж/царевица/;
- 4,0 тона груб фураж;
- 1,0 тон сол;

Изградени са и отремонтирани 84 бр.хранилки за елени и сърни, 30 хранилища за дива свиня, 300 бр.хранилки за фазани и яребици.

С въвеждането на таксата за стопанисване на дивеча значително се увеличиха възможностите по грижите и подпомагането на дивеча. Освен това се увеличи и възможността за финансиране на изкуственното развъждане и разселване на дивеч, без което ефективното му стопанисване е невъзможно.

Каква е равносметката на средствата натрупани и изразходваии по чл.65а и чл.65б от ППЗЛОД в сдружението към 31.12.2023 год.:

Приходи	**лв.**
1.Приходи по чл.65а/такси лов/	39 071
2.Приходи по чл.65б/такса стопанисване/	103 610
3.Общо приходи:	**142 681**

Разходи	**лв.**
1.Подхранване на дивеча	13 045
2.Изграждане на Ловно-стопански съоръжения	3 127
2.Закупуване, производство и разселване на дивеч	40 730
3.Охрана на дивеча	11 344
4.Други	31 083
5.Общо разходи:	**99 329**

Остатъкът от **43 352** лв. остават за резерв и ще се изразходва през следващите години.

Така и през изтеклия ловен сезон Сдружение „ЛРД-Добрич" се нарежда на едно от челните места в страната по вложени средства за стопанисване и управление на дивечовия ресурс.

III.ПОЛЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

През изтеклия ловен сезон ползването на дивеч в сравнение с предходната година е както следва:

	2022г.	2023г.
1.Дива свиня -	19 бр.	35 бр.
2.яребици -	130 бр.	130 бр.
3.фазани -	544 бр.	757 бр.
4.Свраки -	290 бр.	349 бр.
5.Сиви врани -	230 бр.	240 бр.
6.Посевни врани -	222 бр.	270 бр.
7.Пъдпъдъци -	3300 бр.	6000 бр.
8.Гургулици -	1000 бр.	1800 бр.
9.Чакали -	684 бр.	900 бр.
10.Лисици -	500 бр.	850 бр.
11.Ск.кучета -	450 бр.	530 бр.

Изобилието на храна и грижите от страна на ловците за дивите свине в нашите ловни стопанства дадоха желания резултат в лова на диви свине и бяха отстреляни 80% повече от миналия ловен сезон. Увеличение в ползването се забелязва при почти всички видове дивеч .

За да се увеличи острела на вранови грабливи птици и хищници има решение на общото събрание да се стимулират допълнително ловците с премия от 4/четири/ ловни патрона. През изминалия сезон са раздадени за премиране на отстрела над 3 300 патрона.

Трябва да отбележим, че допълнителното стимулиране с ловни патрони в отстрела на хищници дава резултат и той се увеличава.

Дружини отличили се в регулирането числеността на хищниците могат да се посочат следните, като най-активни: Бранище, Божурово, Ведрина, Владимирово, Дончево, Долина, Златия, Карапелит, Ловчанци, Лясково, Методиево, Одринци, Одърци, Славеево, Стефаново, Стожер, Царевец, и Черна.

Забелязва се, че една не малка част от ловците ползващи се с правото да ловуват индивидуално на хищници, за цял сезон не са отчели нито един отстрелян хищник. Това налага дружинните ръководства много внимателно да подхождат при избирането им.Да дават право на индивидуален лов на

хищници само на достатъчно опитни ловци които разполагат със свободно време, а не само да имат желание да се занимават с този вид лов. Още миналата година Управителният съвет на сдружението разгледа този проблем на свое заседание и взе решение да не се издават разрешителни за индивидуален лов на хищници на такива ловци, които през предходния ловен сезон не са отчели нито един отстрелян хищник или скитащо куче.

Освен това все още не се обръща достатъчно внимание от страна на ловците на пернатите вредители /свраки и врани/, които нанасят големи щети на запасите от дребен дивеч, като унищожават голяма част от техните приплоди. Така например плановете за отстрел при тях са изпълнени едва на половина.

От казаното до тук се налагат следните изводи и насоки за по-ефективно стопанисване на дивеча в бъдещата ни работа, а именно:

1.Подобряване на местообитанията на отделните видове дивеч, чрез обогатяване на хранителната база;

2.Създаване на укрития и зони за спокойствия на дивеча;

3.Увеличаване на количествата дивеч за разселване и повече внимание в посока подобряване на условията за тяхното адаптиране;

4.Подпомагане на дивеча през неблагоприятните зимни месеци;

IV.ЗАКОННОСТ ПО ЛОВА И ИНЦИДЕНТИ С ЛОВНО ОРЪЖИЕ

При периодичните проверки от страна на контролните органи на Сдружението и Изпълнителната агенция по горите са регистрирани следните нарушения през изтеклия период:

1. Все още се среща неправилно попълване на разрешителните въпреки, че реда установен от ППЗЛОД действа вече сезони поред;
2. Допускане на участие в ловните излети на хора с незаверени ловни билети за текущия ловен сезон ;
3. Не са попълнени на всички данни изисквани от ЗЛОД особено при издаване на индивидуалните разрешителни.
4. Ненавременно отчитане на изразходваните за месеца разрешителни основно от индивидуалния лов ;

При лова на диви свине на места все още съществува проблема със събирането на минималния брой от 8 ловци за провеждане на излета. В някои дружини той е решен чрез привличане на ловци от съседни ловни дружини или такива без план за ползване на диви свине.

Наред с това се засили чувството за безнаказаност и недосегаемост на нарушителите, поради разминаване на наложените им административни наказания по ЗЛОД и постановления на съдебните инстанции след обжалването им.

Трябва да ни е пределно ясно, че с бракониерството можем да се справим само с безкомпромисно отношение и съвместни и координирани действия от страна на дружини, УС, Държавно горско стопанство и органите на полицията, в противен случай всички други усилия са безрезултатни.

Предприетите мерки за борба със злополуките с ловно оръжие по време лов, а именно: въвеждане на задължително ползване от ловците жилетки и шапки със сигнален цвят, забрана използването при групов лов на сачми с диаметър над 6мм. и попълване на декларация от всеки ловец по време на групов лов за безопасно боравене с оръжие, както и задължителните инструктажи от ръководителите на ловни излети дават резултат и като цяло за нашето сдружение изтеклия ловен сезон завърши без инциденти и злополуки.

V.СПОРТ И КИНОЛОГИЯ

В рамките на изпълнението на програмата за основните дейности, ежегодно провеждаме дружествени състезания по ловна стрелба със широко участие от страна на ловните дружини. Освен това през 2023 година представители на сдружението участваха в зоналните състезания по спортна стрелба „СПОРТИНГ“ и „БЯГАЩ ГЛИГАН“ в Силистра и нашият отбор представен от Добромир Демирев, Николай Николов от ЛРД Златия и Деян Недев от ЛРД Стожер заеха призовото Четвърто място.

На сравнително добро ниво в Сдружението е и киноложката дейност. Имаме киноложка секция и два клуба по породи – „дратхаар“ и „ягдтериер“. На територията на нашата база в Кобаклъка имаме два изградени полигона - за обучение и изпитание на кучета за подземен лов и кучета работещи по диви свине, където провеждаме изпитания и състезания на ловни кучета.

През изтеклата 2023 год наши представители **Галин Георгиев и Николай Миленов** завоюваха призови места на републикански състезания за кучета работещи със стойка от турнира „Свети Хуберт“.

За напред е нужно да развиваме по-активно тази дейност и да възстановим успехите си от минали години в републиканските състезания за купата на НЛРС-СЛРБ за кучета работещи по диви свине например.

VI.СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Сдружението развива и стопанска дейност, като нейното предназначение е да подпомага основно ловностопанската и рибностопанската дейности. Основни източници на приходи са преди всичко от отдаването под наем на имоти и части от тях, а така също организиране на курсове за придобиване право на лов. През 2023 год. сдружението реализира приходи от стопанска дейност за **47 974 лв.**, от които **28 760 лв.** от услуги - курсове и **19 214 лв**. от наеми и други .

И в бъдеще главни направления на стопанската дейност се очертават наеми, курсове и др. видове услуги.Ниските запаси от едър дивеч и отдалеченост от миграциионните пътища на прелетен дивеч за сега прави невъзможно развитието на ловен туризъм.

Уважаеми делегати,

Проблемите в дейността на нашата организация не са никак малко и съм убеден, че има какво още да се сподели по тях. Уверени сме, че с вашето активно участие, изказвания и конкретни предложения ще успеем с общи усилия да разрешим задачите, които стоят пред нас и да очертаем основните направления от които ще се ръководи сдружението в бъдеще.

31.05.2024г. Председател УС
Гр.Добрич / Ил.Михайлов